KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 15.9.2022 r.
COM(2022) 456 final

2022/0275 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii przez uczestników Porozumienia w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych („Porozumienie”) w odniesieniu do modernizacji Porozumienia

UZASADNIENIE

1. PRZEDMIOT WNIOSKU

Niniejszy wniosek dotyczy decyzji zgodnie z art. 218 ust. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE"), określającej stanowisko, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii w odniesieniu do modernizacji Porozumienia w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych („Porozumienie").

2. KONTEKST WNIOSKU

2.1. Porozumienie

Porozumienie w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych weszło w życie w kwietniu 1978 r. jako umowa dżentelmeńska, tj. niewiążąca. Porozumienie jest administracyjnie osadzone w OECD i otrzymuje wsparcie ze strony sekretariatu OECD ds. kredytów, chociaż nie jest w rzeczywistości aktem OECD[1].

Celem Porozumienia jest stworzenie ram dla uporządkowanego korzystania z oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych („oficjalne wsparcie") oraz zapewnienie równych zasad w zakresie oficjalnego wsparcia, co ma promować konkurencję między eksporterami opartą na jakości i cenie wywożonych towarów i usług, a nie na najkorzystniejszych oficjalnie wspieranych warunkach finansowych. Porozumienie WTO w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych uznaje rolę Porozumienia w zapobieganiu zakłóceniom w handlu i wprowadza wyłączenie z ogólnego zakazu wspierania rządowych kredytów eksportowych. Ta tzw. „strefa bezpieczeństwa WTO" jest przyznawana w odniesieniu do praktyk członków WTO, którzy są uczestnikami Porozumienia, ale również w odniesieniu do praktyk podmiotów niebędących uczestnikami, pod warunkiem że praktyki te są zgodne z zasadami Porozumienia (załącznik I lit. k) do Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych).

Unia Europejska jest uczestnikiem Porozumienia, które transponowano do wspólnotowego dorobku prawnego na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1233/2011 z dnia 16 listopada 2011 r[2]. Porozumienie jest zatem prawnie wiążące w świetle prawa Unii.

2.2. Uczestnicy

Obecnie jest jedenastu uczestników Porozumienia („uczestnicy"); są to: Australia, Kanada, Unia Europejska, Japonia, Korea, Nowa Zelandia, Norwegia, Szwajcaria, Turcja, Zjednoczone Królestwo i Stany Zjednoczone. Uczestnicy podejmują decyzje w sprawie zmian w Porozumieniu w drodze konsensusu.

Komisja Europejska reprezentuje Unię na posiedzeniach uczestników, w tym podczas podejmowania decyzji przez uczestników.

2.3. Planowany akt, jaki mają przyjąć uczestnicy

Planowana decyzja jest wynikiem negocjacji między uczestnikami Porozumienia w sprawie modernizacji jego przepisów, jak określono w załączniku do niniejszego projektu decyzji.

---

[1] W rozumieniu art. 5 Konwencji OECD.

[2] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1233/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zastosowania niektórych wytycznych w dziedzinie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych oraz uchylające decyzje Rady 2001/76/WE i 2001/77/WE (Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 45).

Od czasu przyjęcia Porozumienia w 1978 r. jego poszczególne warunki były regularnie aktualizowane, ale nigdy nie przeprowadzono kompleksowego przeglądu ogólnej adekwatności przepisów do obecnych uwarunkowań. W związku z tym z wielu powodów Porozumienie wymaga modyfikacji.

Po pierwsze, nastąpił wzrost agresywnego finansowania wywozu z dużych gospodarek wschodzących, które nie są uczestnikami Porozumienia. Po drugie, warunki Porozumienia są nieproporcjonalnie rygorystyczne w stosunku do swoich celów, jakimi są zapewnienie równych zasad dla uczestników i uniknięcie wypierania sektora prywatnego. Ponadto brak kompleksowego przeglądu na przestrzeni kilku dekad doprowadził do zbyt skomplikowanej mozaiki zmian. Należy także zauważyć, że konieczna jest również zmiana Porozumienia pod względem jego związku z priorytetami UE w zakresie zrównoważonego rozwoju, przynajmniej w odniesieniu do zmiany klimatu. Kwestia ta została poruszona w odrębnym wniosku dotyczącym decyzji Rady zgodnie z art. 218 ust. 9 TFUE w sprawie Uzgodnienia sektorowego w sprawie kredytów eksportowych w zakresie energii odnawialnej, łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej oraz inżynierii wodnej („CCSU”) (COM(2022) 455).

W tym kontekście w 2018 r. rozpoczęły się nieformalne kontakty pomiędzy państwami członkowskimi UE na temat ewentualnego uproszczenia przepisów Porozumienia, a w 2019 r. na forum OECD rozpoczęły się dyskusje, w wyniku których w 2020 r. osiągnięto porozumienie w sprawie „wspólnych ram” modernizacji, określając zakres i kluczowe zasady reformy oraz rozpoczynając prace techniczne. Główne cele modernizacji to:

1) zadbanie o to, by równe zasady w zakresie oficjalnego wsparcia dla finansowania wywozu odzwierciedlały solidne praktyki rynkowe i opierały się na odpowiednich zasadach ustalania cen, aby umożliwić agencjom kredytów eksportowych lepsze korygowanie niedoskonałości rynku i wypełnienie luk w finansowaniu,

2) rozwiązanie problemów związanych z konkurencją w globalnym finansowaniu handlu z państwami niebędącymi uczestnikami, oraz

3) usprawnienie i uproszczenie przepisów Porozumienia oraz zapewnienie, aby były one niezbędne i proporcjonalne w celu uniknięcia niepotrzebnych obciążeń administracyjnych dla użytkowników.

W czerwcu bieżącego roku uczestnicy uzgodnili parametry porozumienia dotyczące pakietu kwestii, który ma zostać przyjęty na posiedzeniu w listopadzie 2022 r. Trwają negocjacje mające na celu sfinalizowanie szczegółów. Pakiet obejmuje następujące elementy:

- Maksymalne okresy spłaty: Maksymalny czas, w którym nabywca może dokonać wszystkich spłat w ramach pakietu finansowania, zostałby wydłużony i uproszczony, z 8–14 lat w zależności od produktu, do dłuższego okresu z mniejszą liczbą wyjątków; UE opowiada się za terminem 20 lat. W szczególności ze względów związanych ze zrównoważonym rozwojem wyłączone z tego wydłużenia zostaną 12-letnie maksymalne okresy spłaty w odniesieniu do elektrowni niejądrowych.

- Schemat spłaty: Ogólna zasada dotycząca spłat nie wymagałaby już, aby musiały być one spłacane w równych sześciomiesięcznych ratach. Zamiast tego wymagane byłoby, aby ponad połowa kapitału została spłacona po upływie 60 % terminu spłaty.

- Korekta ubezpieczenia z tytułu dłuższych okresów spłaty: Agencje kredytów eksportowych muszą pobierać składki od nabywców, w przypadku gdy zapewniają one oficjalną ochronę ubezpieczeniową transakcji. Przy dłuższych okresach spłaty obecna formuła ubezpieczeń prowadzi do zaporowych cen. Przewidywane umiarkowane dostosowanie ułatwi np. realizację projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych, które staną się finansowo opłacalne dopiero w dłuższej perspektywie czasowej.
- Zmienne stopy procentowe: Wprowadzenie możliwości stosowania odzwierciedlających warunki rynkowe minimalnych zmiennych stóp procentowych w transakcjach w zakresie kredytów eksportowych w ramach Porozumienia. Obecnie normą są regulowane minimalne stawki stałe.

Chociaż przepisy te umożliwią oferowanie nabywcom towarów i usług oraz pożyczkobiorcom w państwach trzecich warunków finansowania odpowiadających należytym praktykom rynkowym, to będą one chronić przed „równaniem w dół", również w stosunku do państw niebędących stronami Porozumienia. Pomoże to zapewnić bardziej wyrównane warunki działania dla unijnego przemysłu eksportowego, w szczególności w kluczowych strategicznych sektorach infrastruktury.

Zmiany przepisów Porozumienia będą miały wpływ na „uzgodnienia sektorowe", które odbiegają od ogólnych przepisów, aby zaoferować szczególne warunki dla poszczególnych sektorów. Zostało to odzwierciedlone w załączniku do niniejszego wniosku, który zawiera odpowiednie zmiany odnośnych przepisów uzgodnień sektorowych. W szczególności dwa uzgodnienia sektorowe, dotyczące finansowania projektów i transportu kolejowego, istniały jedynie w celu zapewnienia dłuższych okresów spłaty niż obecny standardowy okres 8–10 lat i w związku z tym stały się zbędne ze względu na przewidziane 20-letnie terminy, dlatego też zostaną uchylone. W trakcie negocjacji niektórzy uczestnicy chcieli również przedłużyć maksymalne okresy spłaty określone w uzgodnieniu dotyczącym sektora jądrowego, które obecnie oferuje 18-letni okres spłaty, podczas gdy UE się temu sprzeciwia. Jak wspomniano powyżej, w odniesieniu do CCSU przewidziany jest odrębny proces decyzyjny.

Szczegółowe propozycje reformy Porozumienia znajdują się w załączniku do niniejszego wniosku w sprawie decyzji. Jak wspomniano, negocjacje mogą doprowadzić do pewnych dalszych zmian w tekście, ale istnieje konsensus co do ostatecznych uzgodnień jakie mają obowiązywać. Przed przyjęciem niniejszej decyzji przez Radę zmiany te zostaną odzwierciedlone w załączniku w drodze procedury określonej w art. 2 projektu decyzji.

Należy określić propozycję Unii jako stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego na mocy umowy, ponieważ w świetle prawa Unii decyzja o zmianie Porozumienia będzie miała skutki prawne w UE (zob. pkt 2.1 powyżej).

3. STANOWISKO, JAKIE MA BYĆ ZAJĘTE W IMIENIU UNII

Proponowana modernizacja przepisów Porozumienia umożliwiłaby agencjom kredytów eksportowych z państw uczestników, w tym z Unii Europejskiej, oferowanie nabywcom i kredytobiorcom wywożonych towarów i usług w państwach trzecich warunków finansowania zgodnych z należytymi praktykami rynkowymi, umożliwiając tym samym lepsze korygowanie niedoskonałości rynku i wypełnienie luk w finansowaniu bez wypierania z rynku komercyjnych podmiotów finansowych. W ten sposób zmodernizowane przepisy Porozumienia wzmocniłyby globalną konkurencyjność eksporterów z UE, a tym samym znacząco przyczyniłyby się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w Unii.

Biorąc pod uwagę cel i spodziewany pozytywny wpływ zmodernizowanego Porozumienia na przemysł eksportowy i gospodarkę Unii, stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii, powinno polegać na poparciu projektu wniosku załączonego do niniejszej decyzji.

4. PODSTAWA PRAWNA

4.1. Proceduralna podstawa prawna

4.1.1. Zasady

W art. 218 ust. 9 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewidziano decyzje ustalające „stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy".

Pojęcie „akty mające skutki prawne" obejmuje akty, które wywierają skutki prawne na mocy przepisów prawa międzynarodowego dotyczących danego organu. Obejmuje ono ponadto instrumenty, które nie są wiążące na mocy prawa międzynarodowego, ale mogą „w sposób decydujący wywrzeć wpływ na treść przepisów przyjętych przez prawodawcę Unii"[3].

4.1.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Akt, który mają przyjąć uczestnicy, jest aktem mającym skutki prawne. Planowany akt wywołuje skutki prawne na mocy art. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1233/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie stosowania niektórych wytycznych w dziedzinie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych oraz uchylającego decyzje Rady 2001/76/WE i 2001/77/WE, który stanowi, że „[w]ytyczne zawarte w Porozumieniu w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych (»Porozumienie«) mają zastosowanie w Unii. Tekst Porozumienia stanowi załącznik do niniejszego rozporządzenia.".

W związku z tym proceduralną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 218 ust. 9 TFUE.

4.2. Materialna podstawa prawna

4.2.1. Zasady

Materialna podstawa prawna decyzji przyjętej w trybie art. 218 ust. 9 TFUE jest uzależniona głównie od celu i treści planowanego aktu, którego dotyczy stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii.

4.2.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Główny cel i treść planowanego aktu odnosi się do wspólnej polityki handlowej. Materialną podstawą prawną proponowanej decyzji jest zatem art. 207.

4.3. Wniosek

Podstawą prawną proponowanej decyzji powinien być art. 207 ust. 4 akapit pierwszy TFUE w związku z art. 218 ust. 9 TFUE.

5. PUBLIKACJA PLANOWANEGO AKTU

Ponieważ akt uczestników zmieni Porozumienie w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych, po przyjęciu należy go opublikować w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

---

[3] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r., C-399/12, Niemcy/Rada, ECLI:EU:C:2014: 2258, pkt 61–64.

2022/0275 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii przez uczestników Porozumienia w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych („Porozumienie”) w odniesieniu do modernizacji Porozumienia

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 ust. 4 akapit pierwszy w związku z jego art. 218 ust. 9,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Porozumienie w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych („Porozumienie”) zostało transponowane rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1233/2011[4], a zatem stało się prawnie wiążące w Unii Europejskiej.

(2) Uczestnicy Porozumienia („uczestnicy”) mają podjąć decyzję w sprawie modernizacji przepisów Porozumienia, w szczególności w odniesieniu do przepisów regulujących maksymalne okresy spłaty, schemat spłaty, minimalne stawki ubezpieczenia oraz wprowadzenie możliwości stosowania zmiennych stóp procentowych w transakcjach wsparcia kredytów eksportowych.

(3) Należy określić stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii, ponieważ podjęta przez uczestników decyzja o zmianie Porozumienia będzie w świetle prawa Unii miała skutki prawne w UE na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1233/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zastosowania niektórych wytycznych w dziedzinie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych oraz uchylającego decyzje Rady 2001/76/WE i 2001/77/WE.

(4) Proponowane zmiany Porozumienia umożliwiłyby agencjom kredytów eksportowych z państw uczestników, w tym z Unii Europejskiej, oferowanie nabywcom i kredytobiorcom wywożonych towarów i usług w państwach trzecich warunków finansowania zgodnych z należytymi praktykami rynkowymi, umożliwiając tym samym lepsze korygowanie niedoskonałości rynku i wypełnienie luk w finansowaniu bez wypierania z rynku komercyjnych podmiotów finansowych. W ten sposób zmodernizowane Porozumienie wzmocniłyby globalną konkurencyjność eksporterów z UE, a tym samym znacząco przyczyniłoby się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w Unii.

[4] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1233/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zastosowania niektórych wytycznych w dziedzinie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych oraz uchylające decyzje Rady 2001/76/WE i 2001/77/WE (Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 45).

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii w odniesieniu do przyjęcia przez uczestników Porozumienia w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych („Porozumienie”) decyzji o zmodernizowaniu przepisów Porozumienia, opiera się na załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

W przypadku gdy nowe wnioski dotyczące przedmiotu wymienionego w załączniku do niniejszej decyzji są przedstawiane na posiedzeniu uczestników lub przed tym posiedzeniem, w odniesieniu do których to wniosków nie ma jeszcze stanowiska Unii, stanowisko Unii określa się w drodze koordynacji na szczeblu Unii, zanim uczestnicy zostaną wezwani do przyjęcia zmiany Porozumienia. W takich przypadkach stanowisko Unii jest zgodne z istniejącymi politykami i przepisami.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Komisji.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący